

Sygn. akt IV U 341/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Martyna Daniłowicz

Protokolant: Paulina Machowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 stycznia 2016 r. we W.

odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 13.03.2015 r. Nr (...)

w sprawie M. B.

przeciwko ZUS we W.

o zasiłek chorobowy, zasiłek macierzyński

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 13 marca 2015 r. znak (...) w punkcie 1 w ten sposób, że uwzględnia w podstawie wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 14 czerwca 2011 r. do dnia 25 października 2011 r. miesięczną premię uznaniową wypłaconą przez (...) Bank S.A. z siedzibą we W. przy ulicy (...) za okres od listopada 2009 r. do października 2010 r.;

II. w pozostałej części oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 341/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 marca 2015 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział we W. (dalej jako ZUS lub organ rentowy) w punkcie 1. odmówił M. B. ustalenia prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 16.11.2010 r. do dnia 13.06.2011 r., zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 14.06.2011 r. do dnia 15.10.2011 r. w związku z upływem 3-letniego okresu przedawnienia. Organ rentowy przyznał natomiast w punkcie 2 ubezpieczonej prawo do uwzględnienia w podstawie wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 26.10.2011 r. do dnia 14.11.2011 r. miesięcznej premii uznaniowej wypłacanej za okres od listopada 2009 r. do października 2010 r. oraz w punkcie 3 prawo do uwzględnienia w podstawie wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 15.04.2014 r. do 13.10.2014 r. miesięcznej premii uznaniowej wypłaconej za okres od marca 2013 r. do lutego 2014 r. oraz polecił dokonać (...) Bank S.A. z siedzibą we W. wypłaty wyrównania zasiłku macierzyńskiego wraz z należnymi odsetkami.

W uzasadnieniu decyzji w części dotyczącej oddalenia wniosku M. B., organ rentowy wskazał, że ubezpieczona z wnioskiem o ustalenie podstawy wymiaru świadczeń za czas choroby i macierzyństwa za okres od listopada 2010 r. do 14.11.2011 r. oraz od 15.04.2014 r. do 13.10.2014 r. wystąpiła pismem z dnia 25.10.2014 r. Zdaniem ZUS w tej części żądanie na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. 2014, poz.159) uległo przedawnieniu.

Ubezpieczona Marta B. w ustawowym terminie zaskarżyła powyższą decyzję w części dotyczącej punktu 1. W uzasadnieniu odwołania skarżąca podniosła, że w okresie biegu przedawnienia trzykrotnie zgłosiła do pracodawcy roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego i macierzyńskiego. Ubezpieczona podała, że w grudniu 2010 r. lub w styczniu 2011 r. zwróciła się ustnie do działu prac u pracodawcy celem ustalenia prawidłowości wypłacanego świadczenia, pomniejszonego o premię. Skarżąca wskazała, że uzyskała wówczas informację, że wynagrodzenie jest wypłacane prawidłowo. Dalej M. B. podniosła, że ponownie zwróciła się ustnie do działu prac pracodawcy w styczniu 2012 r. celem weryfikacji poprawności wypłacania wynagrodzenia pozbawionego premii. Również wówczas została poinformowana o braku podstaw do uwzględniania premii w wypłacanym świadczeniu. Trzeci raz o weryfikację wysokości wypłacanego świadczenia ubezpieczona zwróciła się do pracodawcy w październiku 2014 r., jednak i w tym wypadku jej żądanie uznano za bezpodstawne. Skarżąca podniosła, że pracodawca nie poinformował jej, że powinna tego rodzaju roszczenia formułować na piśmie.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonej ZUS wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia. W uzasadnieniu pisma organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w decyzji z dnia 13 marca 2015 r., podnosząc, iż roszczenie skarżącej uległo przedawnieniu.

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2015 r. na podstawie art. 477 §2 k.p.c zawiadomiono (...) Bank S.A. we W. o toczącym się postępowaniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. jest pracownikiem (...) Bank S.A. we W.. Ubezpieczona w okresie od dnia 16 listopada 2010 r. do 13 czerwca 2011 r. przebywała na zwolnieniu chorobowym z uwagi na potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim niezdolność do pracy z powodu choroby. Natomiast w okresie od dnia 14 czerwca 2011 r. do dnia 14 listopada 2011 r. przebywała na urlopie macierzyńskim, będąc uprawnioną do otrzymywania zasiłku macierzyńskiego. W podstawie wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 14 czerwca 2011 r. do dnia 14 listopada 2011 r. płatnik przyjął wynagrodzenie pracownicy, nie uwzględniając w ustalonej podstawie premii miesięcznej uznaniowej.

Do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od 15 kwietnia 2014 r. do 13 października 2014 r. (...) Bank S.A. również przyjął wynagrodzenie za okres od marca 2013 r. do lutego 2014 r. nie uwzględniając premii miesięcznej uznaniowej.

Zgodnie z regulaminem premiowania obowiązującym u pracodawcy, pracownik zachowuje prawo do premii za okresy pobierania wynagrodzenia chorobowego i zasiłków ZUS, a podstawą naliczania przedmiotowej premii jest wynagrodzenie zasadnicze określone w umowie o pracę. W związku z tym premia ta nie podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru świadczenia za okres niezdolności do pracy przypadający w miesiącu, za który premia została przyznana, uwzględniana jest natomiast w podstawie wymiaru zasiłku za okres niezdolności przypadający w miesiącu, za który pracownik premii nie otrzymał.

M. B. za miesiące czerwiec 2011 r. – listopad 2011 r. nie wypłacono premii miesięcznych, premii tej nie uwzględniono również w podstawie wymiaru zasiłku.

Bezsporne

Skarżąca zwracała się ustnie do działu płac pracodawcy z zapytaniem o prawidłowość naliczania świadczenia w wyżej wymienionych okresach. Jednakże za każdym razem otrzymywała informację, że wysokość świadczenia naliczana jest w sposób poprawny. M. B. nie zwracała się jednak pisemnie do pracodawcy o ustalenie wymiaru naliczania zasiłków, ani też do ZUS o interpretację indywidualną.

Dowód: przesłuchanie M. B. e-protokół z rozprawy z dnia 13 stycznia 2016 r. 00:10:56-00:12:01, 00:14:09-00:15:07

Również pozostałym pracownikom (...) Bank S.A. do podstaw wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego nie doliczano comiesięcznych premii.

Dowód: zeznania świadka D. K. e-protokół z rozprawy z dnia 22 października 2015 r. 00:03:03-00:08:56, zeznania świadka A. P. e-protokół z rozprawy z dnia 22 października 2015 r. 00:11:53-00:15:32

Skarżąca pismem z dnia 25 października 2014 r. (data stempla pocztowego) zwróciła się do organu rentowego celem weryfikacji prawidłowości wyliczania należnego świadczenia za okres niezdolności do pracy od listopada 2010 r. do 13 czerwca 2011 r. oraz za okres pobierania zasiłku macierzyńskiego od 14 czerwca 2011 r. do 14 listopada 2011 r.

Dowód: pismo do ZUS wraz z kopertą w aktach ubezpieczeniowych nr 470000/601/MO/243

Decyzją z dnia 13 marca 2015 r. znak (...) odmówił M. B. ustalenia prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 16.11.2010 r. do dnia 13.06.2011 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 14.06.2011 r. do dnia 25.10.2011 r. w związku z upływem 3-letniego okresu przedawnienia. Organ rentowy przyznał natomiast ubezpieczonej prawo do uwzględnienia w podstawie wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 26.10.2011 r. do dnia 14.11.2011 r. miesięcznej premii uznaniowej wypłacanej za okres od listopada 2009 r. do października 2010 r.

Dowód: decyzja z dnia 13 marca 2015 r. znak (...) w aktach ubezpieczeniowych nr 470000/601/MO/243

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta ubezpieczeniowe, przesłuchanie ubezpieczonej oraz zeznania świadków: D. K. i A. P.. Dokumenty włączone w poczet materiału dowodowego nie były przez żadną ze stron kwestionowane. Również Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich prawdziwości i autentyczności. Sąd dał wiarę również zeznaniom świadków, w żaden sposób nie powiązanych z ubezpieczoną, bowiem ich zeznania były spójne, jasne, logiczne. Walorem wiarygodności Sąd obdarzył również przesłuchanie skarżącej. M. B. wskazywała bowiem, że do dnia 25 października 2014 r. nie zwracała się ani do pracodawcy ani też do ZUS o przeliczenie podstawy wymiaru przyznanych zasiłków.

Stan faktyczny co do zasady był niesporny. Okolicznością niekwestionowaną był fakt, iż w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego przysługującego wnioskodawczyni należało uwzględnić składnik jej wynagrodzenia w postaci premii uznaniowej, wypłaconej na rzecz wnioskodawczyni przez jej pracodawcę za okres od listopada 2009 r. do października 2010 r. Potwierdza to również stanowisko organu rentowego, który przyjął ten składnik wynagrodzenia do podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od 26 października 2011 r. do 14 listopada 2011 r. (vide: punkt 2. decyzji z dnia 13 marca 2015 r.).

Spór natomiast w niniejszej sprawie koncentrował się wokół zasadności przyjęcia przez ZUS przedawnienia roszczenia ubezpieczonej za okres od 16 listopada 2010 r. do 25 października 2011 r.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej w części zasługiwało na uwzględnienie.

Przerwanie biegu przedawnienia reguluje art. 123 §1 pkt 1 kc wskazując, że bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia albo ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Z kolei termin przedawnienia świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa uregulowany został w art. 67 ust.1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. W myśl powołanego przepisu roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego, wyrównawczego, macierzyńskiego oraz opiekuńczego przedawnia się po upływie 6 miesięcy od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje. Jednakże zgodnie z ust. 4 powołanego przepisu, jeżeli niewypłacanie zasiłku w całości lub w części było następstwem błędu płatnika składek, o którym mowa

w art. 61 ust. 1 pkt 1, albo Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, roszczenie o wypłatę zasiłku przedawnia się po upływie 3 lat.

W tym miejscu odwołać się należy do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 2008 r. (sygn. SK 16/06) zgodnie z którym art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 267, z 2006 r. Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 47, poz. 318 i Nr 115, poz. 792 oraz z 2008 r. Nr 93, poz. 582), rozumiany w taki sposób, że w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się wypłaconych pracownikowi - w okresie przyjętym do jej ustalenia - składników wynagrodzenia, od których pracownik ten uiszczył składkę na ubezpieczenie chorobowe, a które nie są mu wypłacane w okresie pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby albo zasiłku chorobowego, jest niezgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu wyroku Trybunał podał, iż czas ten liczony od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje.

Mając na względzie powyższe rozważania należało rozważyć zasadność żądań skarżącej o przeliczenie podstawy wymiaru przyjętego do zasiłku chorobowego za okres od 16.11.2010 r. do dnia 13.06.2011 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 14.06.2011 r. do dnia 25.10.2011 r.

Bezspornie w niniejszej sprawie ustalono, że wnioskodawczyni wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru powyższych świadczeń złożyła do organu rentowego dopiero w dniu 25 października 2014 r. Nie można uznać, że do przerwania biegu przedawnienia doszło wcześniej, skoro ubezpieczona nie składała żadnego wniosku o przeliczenie podstawy wymiaru wypłacanych świadczeń. Nie przerwało biegu przedawnienia zwrócenie się ustnie do pracodawcy, a precyzyjniej do pracownika działu płac, z zapytaniem o prawidłowość ustalania podstawy należnych zasiłków. Zgodnie bowiem z art. 63 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o świadczeniach pieniężnych ubezpieczony może wystąpić do ZUS z wnioskiem o ustalenie uprawnień do zasiłku, jeżeli uważa, że zostały naruszone jego uprawnienia w tym zakresie. Z takim wnioskiem ubezpieczona M. B. zwróciła się natomiast w dniu 25 października 2014 r. W tym zatem dniu doszło dopiero do przerwania biegu przedawnienia.

Uwzględniając natomiast treść art. 67 ust. 4 ustawy o świadczeniach pieniężnych, jak również treść wyroku TK powołanego wyżej, należało przyjąć, że okres przedawnienia roszczeń ubezpieczonej winien wynosić 3 lata.

Wobec powyższego należało uznać, że roszczenie ubezpieczonej o przeliczenie podstawy wymiaru zasiłku chorobowego za okres od dnia 16 listopada 2010 r. do dnia 13 czerwca 2011 r. uległo przedawnieniu, skoro od ostatniego dnia pobierania zasiłku do dnia 25 października 2014 r. upłynęło ponad 3 lata. W tym zakresie zatem zaskarżona decyzja ZUS jest prawidłowa.

Nie można jednak było podzielić stanowiska organu rentowego co do przedawnienia roszczenia o ustalenie podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 14 czerwca 2011 r. do dnia 25 października 2011 r. W ocenie Sądu, ZUS bezzasadnie przyjął, iż skoro w dniu 25 października 2014 r. został przerwany bieg przedawnienia roszczenia ubezpieczonej, to wyrównanie polegające na uwzględnieniu w podstawie wymiaru zasiłku macierzyńskiego miesięcznej premii uznaniowej winno być dokonane jedynie od dnia 26 października 2011 r. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę stoi na stanowisku, iż wobec przerwania biegu przedawnienia, wyrównane przysługuje za cały okres pobierania świadczenia, skoro bieg przedawnienia roszczenia z tytułu wypłaty zasiłku został przerwany. W wyroku z dnia 19 lutego 2008 r. sygn. II UK 114/07 SN wskazał, że przedawnienie roszczenia o zasiłek chorobowy następuje ipso iure, tj. z mocy powołanych przepisów prawa, co oznacza, że ubezpieczony po upływie okresów przedawnienia traci to prawo, a zatem nie ma procesowej możliwości ubiegania się o wyrównanie zasiłku chorobowego wypłaconego mu - w jego ocenie - w zaniżonej wysokości. W ocenie Sądu powyższe należy rozumieć w ten sposób, że skoro z wnioskiem o wyrównanie roszczenia o zasiłek macierzyński wystąpiono w trakcie biegu przedawnienia (licząc od ostatniego dnia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego), roszczenie to za cały okres zasiłku macierzyńskiego nie uległo przedawnieniu. Należało zatem premię miesięczną wypłacaną przez pracodawcę uwzględnić w podstawie wymiaru zasiłku macierzyńskiego za cały okres jego pobierania przez ubezpieczoną.

Podobne stanowisko zajął Sąd Okręgowy we Wrocławiu IX Wydział Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 27 listopada 2015 r. sygn. akt IX Ua 101/15.

Mając na względzie powyższe Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w punkcie I. w części dotyczącej odmowy ustalenia prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 14 czerwca 2011 r. do dnia 25 października 2011 r., w pozostałym zakresie zaś odwołanie podlegało oddaleniu.